

Böyük Zəfərin akkordları

Suqovuşanın fatehləri

Bayrağımızı zirvəyə kimlər qaldırmışdı?

İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı ən ağır döyüşlərdən biri Suqovuşan istiqamətində oldu. Düşmən ən müasir qüvvələrini bu ərazidə cəmləşdirərək ordumuzun irəliləməsinin qarşısını almağa çalışdı. Burada çox güclü istehkamlar qurulmuş, bir neçə müdafiə xətti təşkil edilmişdi.

Qəsəbəyə gedən yüksəkliklərdə düşmən yerləşmişdi. Həmin günləri xatırlayarkən "N" sayılı hərbi hissənin kəşfiyyat rəisi, polkovnik-leytenant Bayram İbişov deyir: "1353 yüksəkliyi düşməndən təmizləndikdən sonra Suqovuşana yol açılmışdı. Qarşıda bu yaşayış məntəqəsinin düşmən işğalından azad edilməsi kimi çox mühüm əməliyyat dururdu. Çünki onun həm hərbi, həm də strateji əhəmiyyəti vardı. Suqovuşan Ağdərə və Sərsəng su anbarı istiqamətində mühüm əhəmiyyətə malik yolların nəzarətdə saxlanılmasında, Ağdərə və digər məntəqələrimizin işğalçılardan təmizlənməsində ordumuza böyük üstünlük yaradırdı.

Bundan başqa, erməni ordusunun "6-cı müdafiə rayonu" kimi qeyd etdiyi 33651 nömrəli hərbi hissə də Suqovuşanda yerləşirdi. Bu səbəbdən də yaşayış məntəqəsinin azad edilməsi ordumuzun qarşısında duran ən mühüm vəzifələrdən biri idi. Döyüş tapşırığını yerinə yetirmək üçün 1353 yüksəkliyindən Suqovuşan yaşayış məntəqəsi istiqamətinə üç gün ərzində meşə ilə yol getdik. Yağış yağır, paltarlarımız ıslanmışdı, botinkalarımızın içi su ilə dolu idi.

Əsgərlərimiz soyuqdan əziyyət çəkənlər idi. Üşüdülər, islandılar, ac qaldılar, amma ruhdan düşmənilər, bunu heç vaxt bürüzə vermədilər. Onlara nə duman, nə soyuq, nə yağış, nə də relyef mane ola bilmədi. Torpağımız işğaldan azad olunmalı idi...

Əvvəlcə Suqovuşanın ətrafındakı yüksəkliklər, postlar düşməndən təmizlənərək ordumuzun nəzarətinə keçdi. Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri bir neçə dəfə hücumla keçərək hərbiçilərimizi tutduqları mövqelərdən çıxarmağa çalışdılar. Hər dəfə də uğursuzluğa düçar olaraq geri çəkilməli oldular. Düşmənin 6-cı dağıtıcı alayı ordumuzun uğurlu əməliyyatı nəticəsində darmadağın edildi, müqaviməti qırıldı".

Bu uğurlu döyüşlərdən sonra "N" sayılı briqadanın döyüş hazırlığı bölməsinin rəisi, polkovnik-leytenant Əfqan Abdurrahmanov kəşfiyyat bölüyü ilə sol tərəfdən qəsəbəyə girdi. Başqa bölmələr də yaşayış məntəqəsinin azad edilməsində yaxından iştirak etdilər.

yerinə yetirilməsi üçün daha təhlükəsiz hərəkət istiqamətini müəyyənləşdirdi. Bu zaman o, ərazinin relyefini əsas götürdü, yəni ən təhlükəsiz hərəkət istiqamətini seçdi. Həmin vaxt Suqovuşanı tərk etmiş düşmən qüvvələri su anbarının yuxarisında yerləşən 951 və 970 adlanan yüksəkliklərdə mövqe tutmuşdular. Bu yüksəkliklərdən snayperlər və iriçaplı silahlardan mövqelərimizə atəş açırdılar. Əfqan Abdurrahmanov kəşfiyyat rəisi polkovnik-leytenant Bayram İbişova tapşırığı yerinə yetirmək üçün qrup yaratmağı tapşırıldı", – baş leytenant deyir. Onun sözlərinə görə, B.İbişov ayağından yaralandığına görə, Suqovuşana gedə bilmədi. "O, tapşırığı icra etmək üçün kəşfiyyatçılardan səkkiz nəfərdən ibarət qrup yaratdı. Qrupa düşmən bayrağını endirib yerində Azərbaycanın üçrəngli bayrağını asmağı əmr etdi. Səkkiz nəfərdən ibarət kəşfiyyat qrupundan dördü müşahidə və mühafizə üçün əlverişli yerdə yerləşdirildi. Fərid Məmmədli, Tərlan Qəzənfərov, Rəşad Tarverdiyev və İlkin Fərzəliyevdən ibarət dəstə isə Madagizə daxil oldu və bayrağımız bu qəsəbədə dalğalandı".

miz ən böyük arzumuza çatmışıq.

Günlərlə ac-susuz yol gedir, yaralı yoldaşlarımıza kömək edirdik, eyni zamanda, döyüşürdük. Bizim üçün əsas bayrağımızı yüksəkdə dalğalandırmaq, şəhid olsaq da olar. Çox sevinirəm və qürur hissi keçirirəm ki, bir sıra yaşayış məntəqələrinin və strateji yüksəkliklərin

"Biz ora daxil olanda erməni hərbiçiləri artıq qaçmışdılar. Hər şey olduğu kimi qalmışdı, hərbi texnikalarını, silah-sursat anbarlarını, bazaları dolu şəkildə qoyub 530, 851, 951 və digər yüksəkliklərə çəkilmişdilər. Onlar həmin yüksəkliklərdən bizi hədəf alaraq qəsəbəyə girişimizi əngəlləməyə çalışırdılar. Əməliyyat nəticəsində Ermənistan ordusu xeyli canlı qüvvə və texnika itirdi", – baş leytenant Cavid İbrahimli deyir. Onun sözlərinə görə, qəsəbə düşməndən azad edildikdən sonra Azərbaycan Bayrağının yaşayış məntəqəsində asılması əmri gəldi. Əmrdə deyilirdi: "Təcili düşmən bayrağı endirilsin və Azərbaycan bayrağı qaldırılsın. Çəkiliş aparılsın".

"Çox həyəcanlı idik. Tapşırığın yerinə yetirilməsi kimlərə tapşırılaacaq? Bu məqsədlə boylu-buxunlu, üst-başı təmiz olan hərbiçilər seçildi. Polkovnik-leytenant Əfqan Abdurrahmanov tapşırığın

Qəsəbədə dalğalanan bayrağın isə maraqlı tarixçəsi var. Bu barədə müddət-dən artıq hərbi qulluqçu İncilab Qayıbov bildirir: "2016-cı ildən müddətdən artıq hərbi qulluqçu kimi kəşfiyyat bölüyündə xidmətə başlamışam. Mənim böyük bayrağım var idi. Rəhmətlik bölük komandirəm baş leytenant İsmət Hacıyev onu mənə istədi. Dedim ki, bayrağı mənə istəmə. İnşallah, arzuma çatım, zirvəyə asarıq, ya da bu bayraqla mənə dəfn edərsiniz. Yaralandım, bayrağı ilk tibbi yardım göstəriləndə yanımda olan Fərid Məmmədliyə verdim. Sonradan İlkin Fərzəliyev üçrəngli bayrağı Suqovuşanda dalğalandırdı. Videonu isə Fərid çəkmişdi. Kimin asmasında asılı olma-yaraq işğaldan azad edilən torpaqlarda Azərbaycan Bayrağı dalğalanır. Bu mənim üçün qürurvericidir".

Bayrağımızı Suqovuşanda qaldıran İlkin Fərzəliyev sözlərində görə, oktyab-

azad edilməsində mənim də payım var", – deyərək bildirdi.

Baş leytenant Cavid İbrahimli isə deyir ki, bayrağın qaldırılmasında onun bölüyündən Əli Şahmarov da iştirak edib: "Üçrəngli bayrağımızın Suqovuşanda dalğalanması hər birimizdə böyük qürur hissi doğurdu. Çox xoşbəxt idik. Bunu yaşamaq bizə nəsihət oldu, bütün torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsinə inamı daha da artırdı. Şanlı bayrağımız Suqovuşanda dalğalandı və bu, yaşayış məntəqələrində dalğalanan ilk bayraq idi".

Beləliklə, ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində Ermənistan silahlı birləşmələri tərəfindən işğal edilən Suqovuşan Vətən müharibəsinin yeddinci günündə azadlığa qovuşdu. Düşməndən təmizləndiyən Suqovuşan da azad, işıqlı günləri başladı.

Pünhan ƏFƏNDİYEV,
"Xalq qəzeti"nin bölgə müxbiri